

Інформаційні джерела:

1. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, кредита, процента и цикла конъюнктуры): пер. с нем. М. : Изд-во "Прогресс", 1982. 453 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2003. 1440 с.
3. Черваньов Д. М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. Д.М. Черваньов, Л.І. Нейкова. К. : Вид-во "Знання", 2019. 516 с.
4. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів. Тернопіль: Вид-во "Економічна думка", 2013. 326 с.
5. Покропивний С. Ф. Інноваційний менеджмент у ринковій системі господарювання. Економіка України. 2015. N 2. С. 22-26.

УДК 657.6:337:004.8

Т.А. Наумова, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

Л.О. Кирильєва, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АУДИТУ ЯК ФАКТОР НОВОГО ФОРМАТУ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

У сучасних умовах розвитку цифрових технологій власники підприємств по-новому оцінюють необхідність бачити ключові показники і будувати комплексні звіти в режимі реального часу, що обґрунтовує наступність в інноваційному розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління як інтегрованої системи організації даних, базових положень обліку та аналізу, методів і принципів.

Організація обліково-аналітичного забезпечення управління підпорядковується чинникам й умовам цифрового розвитку економіки, технологічного потенціалу та динаміці професійного забезпечення, що в сукупності складає основу для прийняття управлінських рішень, розвитку бізнесу та економіки в цілому [1, с. 17].

Слід зауважити, що пандемія COVID-19 змінила умови існування та розвитку бізнес-процесів в усьому світі. Відбувається перехід роботи багатьох установ та організацій із off- line в on-line режим. Будь-який бізнес виявився не захищений, на сьогодні спостерігається спад в багатьох галузях, відбувається втрата робочих місць. Не можна не погодитися з думкою експертів, що з одного боку розвиток диджиталізації аудиту створив додаткове навантаження, але з

іншого це сприяло поліпшенню таких аспектів як зовнішня комунікація, бізнес-моделі, переосмислення роботи с даними, вибудовування відносин з людьми, тобто фриланс, віддалена освіта, робота, аутсорсинг [2].

Цифровізація забезпечує прозорість проектних ризиків і створює загальну обізнаність про можливі ризики серед усіх зацікавлених сторін. Управління цифровим аудитом дозволяє аудиторам підвищити точність і швидкість процесів аудиту і дає краще уявлення про ділові операції і ризики. За допомогою цифрових інструментів можливо легко здійснювати обмін обліковими даними, що допоможе побудувати робочий процес, і можливість легко встановити стандарт для вимірювання ризику. Але слід зауважити, що зміна підходів до проведення аудиту не повинна впливати на якість та усі цілі повинні бути досягнуті, як при проведенні off- line аудиту.

За допомогою цифровізації можливо ідентифікувати поточні проблеми стосовно обліку та звітності клієнта. Результатами цифрової трансформації можуть бути: поліпшення фінансових показників компанії; отримання конкурентних переваг тощо.

За таких умов, слід відзначити, що для виконання завдань аудиту на макрорівні потрібні фахівці з відповідними диджитал-компетенціями. У ході дослідження ми дійшли висновку, що диджитал напрям був успішно запущений багатьма офісами мережі BDO, наприклад, у США, Ізраїлі, Бельгії, Німеччині, Грузії, Індії.

БДО Digital запропонована концепція «майбутнього аудитора», яка складається з фахівців, зокрема з аналізу даних, програмістів, сертифікованих фахівців з кібербезпеки та інших фахівців галузі.

Ми приєднуємося до думки багатьох науковців щодо визначення цифрової (Digital) трансформації від BDO як комплексного переосмислення бізнес-моделі та способу ведення операційної діяльності компанії, що супроводжується впровадженням цифрових технологій та інноваційних рішень. Цей підхід передбачає не тільки встановлення сучасного обладнання або програмного забезпечення, а й фундаментальні зміни в підходах до управління, корпоративної культури, зовнішніх комунікацій. [3]. Модель цифрової трансформації аудиту від BDO представлена на рис. 1.

На практиці процес аудиторської перевірки умовно поділяють на окремі етапи залежно від терміну, змісту і призначення виконуваних аудитором процедур. На нашу думку, етапи аудиторської перевірки включають: розробку стратегії і тактики проведення аудиту; оцінювання аудиторського ризику та встановлення рівня суттєвості; виконання програми аудиту та здійснення поточного контролю;

аудиторські процедури для збирання доказів та підтвердження фінансової звітності; формування документів щодо результатів аудиту; аудиторський звіт та розгорнутий лист керівництву.

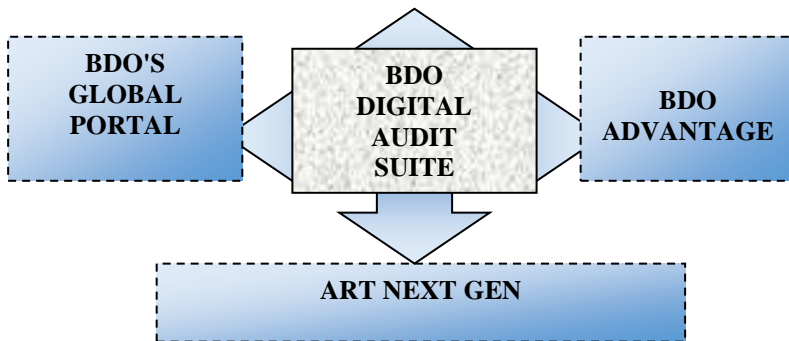

Рис.1. Модель цифрової трансформації аудиту від BDO

Згідно методології БДО процес аудиту складається також з 6 етапів: визначення обсягу; виявлення та оцінка ризику; розробка відповіді аудиту; отримання аудиторських доказів; формування думки; звітність. При цьому ART NEXT GEN, який передбачає документування процесу аудиту, використовується на усіх етапах аудиту. ADVANTAGE, який передбачає аналіз даних, використовується на 2, 3, 4 етапах перевірки. PORTAL, який передбачає обмін інформації між аудитором та клієнтом, відповідно використовується на усіх етапах аудиторської перевірки [3].

На нашу думку, використання цього комплексу цифрових рішень допоможе бізнесу оптимізувати та масштабувати діяльність в умовах кризових явищ. Тому, що компанії-замовники аудиту повинні шукати аудиторів, які намагаються користуватися перевагами технологій і можливостями, які надає діджиталізація. Таким чином, кризові явища, які відбуваються в суспільстві не тільки породжують купу проблем в суспільстві, та переміщує нас до зони турбулентності, а й підштовхують аудиторів до пошуку нових креативних рішень. Тому, ми вважаємо, що саме використання у своїй діяльності моделі цифрової трансформації аудиту від BDO, яка базується на унікальних зв'язаних цифрових платформах, забезпечить бізнесменів та аудиторів набором потужних інструментів для проведення якісної аудиторської перевірки.

Інформаційні джерела:

1. Бочуля Т.В. Цифровий базис інноваційного розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством. Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: збірник тез доповідей учасників XVIII Всеукраїнської наукової конференції. 2020. С. 15-17. URI: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/4627>.
2. BDO в Україні посилює послуги з діджитал трансформації, запускаючи напрям BDO Digital. URI: <https://www.bdo.ua/uk-ua/news-2/2022/bdo-in-ukraine-strengthens-digital-transformation-services-by-launching-bdo-digital>.
3. Штанцель С. Цифровий аудит майбутнього — нові тенденції для Low-Touch Professional Services. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=lmtb3eUH3rQ>.

УДК 336:330.341.1(045)

В.А. Омеляненко, д-р екон. наук, доц. (*СумДПУ ім. А.С. Макаренка, Суми; Інститут економіки промисловості НАН України, Київ*)
О.М. Омеляненко, PhD (*СумДПУ ім. А.С. Макаренка, Суми*)

ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТРАЄКТОРІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сталість соціально-економічної системи пов'язана з її здатністю стабільно функціонувати, розвиватися, підтримувати рух по наміченій траєкторії із саморозвитком. Сталість можемо розглянути як критерій розвитку системи, забезпечення її цілісності та подальшого розвитку. Теорія сталого розвитку систем шукає можливості переорієнтувати систему на шлях розвитку, що сприяє стійкому зростанню темпів можливостей задоволення потреб суспільства. Виходячи з цього, чітко видно роль інноваційної системи у забезпеченні стійкості. Водночас фактор інновацій та його системний характер необхідно розглядати і як чинник забезпечення сталості розвитку, і як чинник економічних шоків, який може змінити траєкторію розвитку.

Процеси глобалізації та формування нової технологічної парадигми призводять до появи цілого кола нових економічних, соціальних та політико-правових проблем соціально-економічного розвитку країни [1]. У цьому контексті сталість можемо розглядати в рамках механізмів адаптації з інноваційним характером, а також комплексу заходів, реалізація яких дасть змогу інноваційній системі виконувати функції та досягати цілей розвитку країни в нормальних умовах та за наявності ендегенних та екзогенних шоків.

Успішна реалізація цих завдань потребує створення та розвитку інноваційної системи, яка підтримуватиме інновації на всіх етапах